

Portald'Història

**L'ÈPOCA DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA
(1875 – 1899)**

CAPÍTOL III

**Les polítiques del torn
dinàstic i les seves
oposicions.**

— El torn dinàstic

El **torn dinàstic** entre els dos grans partits del “sistema” va funcionar perfectament entre 1875 i 1899.

El nom oficial dels dos partits era: **PARTIDO LIBERAL-CONSERVADOR**, i **PARTIDO LIBERAL-FUSIONISTA**.

PARTIDO CONSERVADOR 1875 – 1881

PARTIDO LIBERAL 1881 – 1884

PARTIDO CONSERVADOR 1884 – 1885

PARTIDO LIBERAL 1885 – 1890

PARTIDO CONSERVADOR 1890 – 1892

PARTIDO LIBERAL 1893 – 1895

PARTIDO CONSERVADOR 1895 – 1897

PARTIDO LIBERAL 1897 – 1899

— Els principis del torn dinàstic

Ambdues formacions polítiques van mostrar un **ampli acord ideològic** en la sustentació del règim de la Restauració, i van mantenir polítiques econòmiques i socials molt similars.

Aquest quadre representa el rei Alfonso XII visitant un hospital a Aranjuez amb malalts de còlera, l'any 1885.

- La **Monarquia** com a símbol de l'Estat,
- Defensa de la **propietat privada**,
- Principis del **liberalisme** econòmic,
- Limitació dels **drets polítics i associatius**,
- Fort **centralisme** de l'Estat, i
- Política d'**ordre públic** i **repressió del moviment obrer**.

Durant els intervals de **govern dels liberals**, es van aprovar algunes lleis que ampliaven els **drets socials i polítics**:

- **Abolició de l'esclavitud (lleis de 1880 i 1886)**
- **Ley de Asociaciones (1887)**
- **Concessió del sufragi universal masculí (1890)**

El Pacte d'El Pardo (1885)

L'any 1885, després de la mort del rei Alfonso XII i amb la incògnita de l'embaràs de la reina Maria Cristina, Cánovas i Sagasta van signar el **PACTE D'EL PARDO**, pel qual donaven **ple suport a la Regència**, al manteniment de la Restauració, i de pas va permetre l'accés dels liberals al poder (torn dinàstic).

La Regència de Maria Cristina

Maria Cristina d'Habsburg-Lorena, neboda de l'emperador Francesc Josep I d'Àustria, fou **Reina Regent d'Espanya** entre la mort del seu marit, Alfonso XII (25 de novembre de 1885), fins a la majoria d'edat del seu fill Alfonso XIII (17 de maig de 1902)

Le Petit Journal

TOUS LES JOURS
Le Petit Journal
5 Centimes

SUPPLÉMENT ILLUSTRÉ
Huit pages : CINQ centimes

TOUS LES VENDREDIS
Le Supplément Illustré
5 Centimes

Quatrième Année

SAMEDI 25 NOVEMBRE 1893

Numéro 157

LA DYNAMITE EN ESPAGNE
Explosion d'une bombe au théâtre du Liceu à Barcelone

La bomba del Liceu

La **violència anarquista** fou especialment extrema en el període entre 1893 i 1897, amb nombrosos atemptats com el del **Liceu** de 1893.

L'ús de la violència s'entenia com un instrument de "**l'acció directa**" **contra el capitalisme i contra la classe burgesa**. El Liceu es percebia com un espai simbòlic de la burgesia barcelonina.

L'atemptat del Gran Teatre del Liceu es va produir el vespre del **7 de novembre de 1893**, quan s'inaugurava la temporada d'òpera amb la representació de *Guillem Tell* (del compositor G. Rossini). Un militant anarquista, **Santiago Salvador Franch**, va llençar des del "galliner" dues bombes Orsini contra la platea. Només en va esclatar 1, que va causar 20 morts i un gran nombre de ferits.

Malgrat que l'autor va aconseguir escapar, fou detingut a Saragossa dos mesos després, i fou **executat per garrot vil a Barcelona el 21 de novembre de 1894**, quan tenia 32 anys.

L'atemptat del Corpus i els processos de Montjuïc

El dia 7 de juny de 1896, celebració del **Corpus Christi**, es produí un atemptat amb bomba contra una **processó al Carrer del Canvis Nous de Barcelona**, llençada des d'un terrat. L'explosió va causar 12 morts i més de 30 ferits.

La repressió es va centrar en el moviment anarquista català, amb uns **400 empresonats** al Castell de Montjuïc. Finalment, foren processades 87 persones per un tribunal militar.

PROCESSOS DE MONTJUÏC. Desembre de 1896. Es va celebrar un procés judicial sense les mínimes garanties jurídiques, que va acabar amb **5 condemnats a mort**, i un gran nombre de penes de presó i desterrament.

L'assassinat de Cánovas

El 8 d'agost de 1897 va morir assassinat **Antonio Cánovas del Castillo** al balneari de Santa Àgueda (Mondragón, Guipúscoa)

L'assassí fou l'anarquista italià **Michelle Angiolillo**, que confessà que actuava com a revenja dels **processos de Montjuïc** i l'execució del seu amic **Tomàs Ascheri**.

Angiolillo fou executat per **garrot vil** a Bergara (província de Guipúscoa), el 20 d'agost de 1897, a l'edat de 26 anys.

Les oposicions al règim de la Restauració

L'exclusivisme dels partits dinàstics

(*Conservador i Liberal*) en el poder va arraconar la resta de les opcions polítiques, condemnades a la marginalitat i a la clandestinitat.

ELS CARLINS O TRADICIONALISTES

ELS REPUBLICANS (federal o unitaris)

ELS INTERNACIONALISTES (socialistes)

ELS REGIONALISTES (bascos i catalans)

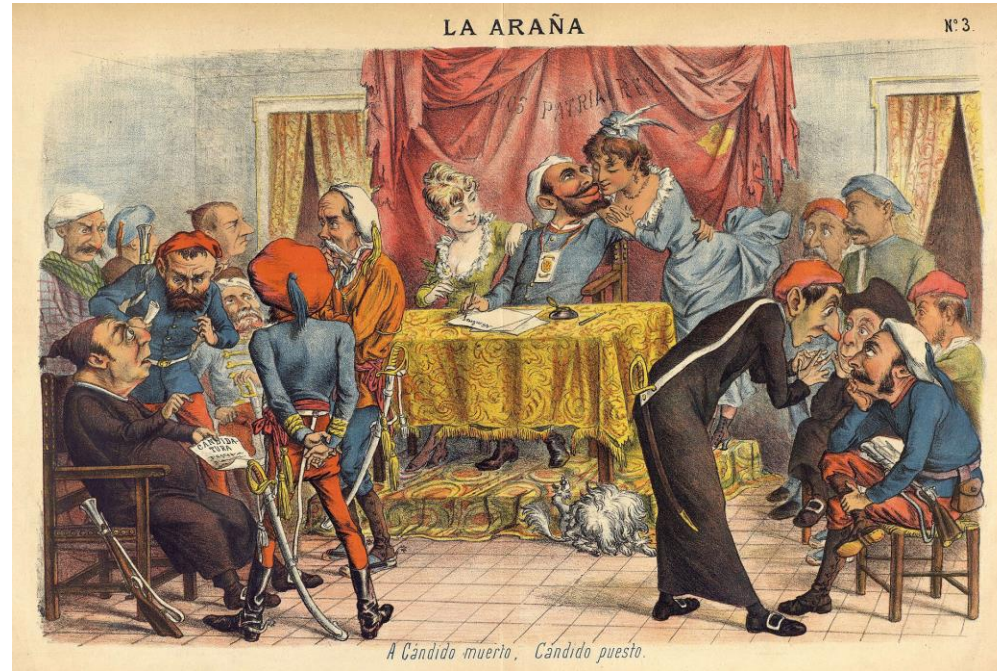
Les oposicions al règim de la Restauració

ELS CARLINS O TRADICIONALISTES

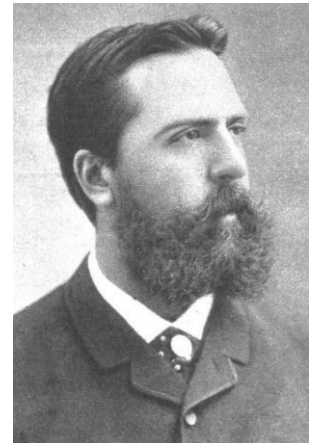
El carlisme va perdre amb la Restauració el suport formal de bona part de la jerarquia de l'**Església Catòlica**.

El 1888 es fundà el **Partido Católico Nacional** (o *Partido Integrista*), que aplegà als sectors més reaccionaris i antiliberals del carlisme, liderats per **Cándido Nocedal**.

Anys més tard les diverses tendències del carlisme es van aplegar en la **Comunión Tradicionalista**.

El pretenent carlista entre 1868 i 1909 fou l'autoproclamat **Carles VII**.

Les oposicions al règim de la Restauració

ELS REPUBLICANS (federals o unitaris)

Els **republicans** van participar en el joc electoral del règim i van ser presents en el Parlament com a minoria.

A Catalunya va mantenir-se el **Partit Republicà Democràtic Federal** de **Francesc Pi i Margall** com una força important amb la defensa d'un **model federal** per a l'Estat.

El republicanisme va partir diverses **divisions internes** i lideratges que l'afebliren:

Emilio Castelar – Partido Republicano Posibilista

Nicolás Salmerón – Partido Progresista

José Ruiz Zorrilla – Partido Republicano Progresista

El 1903 es fundà la **Unión Republicana**, liderada per **Nicolás Salmerón** i **Alejandro Lerroux**, que obtingué grup parlamentari propi.

En general, els republicans van perdre el suport i la influència en l'àmbit del moviment obrer, que va tendir a radicalitzar-se i a aplegar-se sota les **idees internacionalistes**.

Les oposicions al règim de la Restauració

ELS INTERNACIONALISTES (socialistes)

El 1879 **Pablo Iglesias Posse** fundà el **Partido Socialista Obrero Español (PSOE)**, que es definia com un **partit marxista i revolucionari** però que de fet va participar del joc electoral de la Restauració. El propi Pablo Iglesias va fundar el 1888 el sindicat socialista **Unión General de Trabajadores (UGT)**.

Els **socialistes** es van cohesionar i organitzar políticament, i van tenir un important arrelament al País Basc, Astúries i a la ciutat de Madrid.

No van obtenir un escó al Congrés dels Diputats fins el 1910, per al propi Pablo Iglesias.

